

مقدمه

معده یکی از اعضای موجود در شکم و بخشی از دستگاه گوارش می باشد و مانند هر کدام از اعضای دیگر مستعد ابتلا به سرطان می باشد .

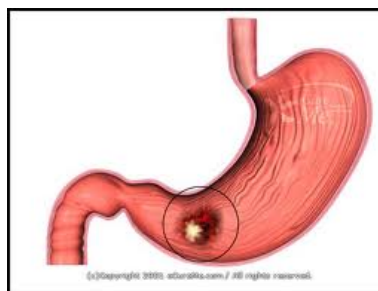
پس از اینکه غذا جویده و بلعیده شد از طریق لوله ای به نام مری از دهان وارد معده می شود . معده عضوی کیسه مانند و دارای ۵ قسمت مختلف می باشد که ترشحات مختلفی برای هضم اولیه غذا ترشح می کنند . سرطان در هر کدام از این مناطق پنجگانه ممکن است شروع شود و گاهی علائم و میزان بهبودی برحسب محل ابتلا تفاوت می کند .

دیواره معده از پنج لایه تشکیل شده است . داخلی ترین لایه که حائز اهمیت خاص می باشد لایه مخاطی نامیده می شود و اکثر سرطانهای معده نیز از این قسمت شروع می شود . هر چه سرطان به بافتهای زیرین نفوذ نماید احتمال بهبودی کاهش می یابد .

سرطان معده در طی سالیان و با آرامی رشد می کند ولی قبل از اینکه سرطان بمعنای واقعی ایجاد شود ، تغییراتی در لایه های معده ایجاد می شود . این تغییرات اولیه بندرت علائم ایجاد میکنند و تشخیص داده نمی شوند .

با دانش فعلی بشر، پیشگیری از بروز سرطان ها با کنترل عوامل خطر مقدور و تشخیص زودرس با هدف درمان قطعی در مورد بسیاری از سرطان ها امکان پذیر

است تخمین زده می شود که بیش از یک سوم تمام موارد سرطان ها قابل پیشگیری و یک سوم دیگر به شرط تشخیص زود هنگام، بالقوه درمان پذیر می باشند.

سرطان معده:

ریسک فاکتورهای ابتلاء به سرطان معده:

- عفونت معده با باکتری هلیکوباکتر پیلوری
- ابتلاء به گاستریت مزمن معده
- سن بالا (بیش از ۵۰ سال)
- جنس مذکر
- رژیم غذایی (پرنمک، کم میوه و کم سبزیجات)
- کم خونی
- سیگار کشیدن
- متاپلازی روده ای
- پولیپوز آدنوماتوز فامیلی با پولیپوز معده
- مصرف غذاهای حاوی نیترات بالا بویژه فست فودها و نیز مصرف غذاهای نمک سود و دودی شده و آماده

سازی نامناسب غذا ، به همراه استفاده از غذاهای مانده ، از مهمترین عوامل خطر ابتلا به سرطان معده است

علائم و نشانه های سرطان معده:

الف- **مرحله اولیه:** سوء هاضمه و ناراحتی معده، احساس نفخ و باد کردن بعد از غذا خوردن، تهوع خفیف، کاهش اشتها، سوزش سردل

ب- **مرحله پیشرفته:** خون در مدفوع، استفراغ، کاهش وزن بدون علت قابل توجیه، درد معده، زردی، تجمع آب داخل شکم (آسیت)، اختلال بلع (دیسفاژی)

تشخیص:

- **معاینه بالینی و شرح حال:** ارزیابی عادات و وضعیت سلامت و بیماری بیمار، انجام معاینات بالینی

- **بررسی پاراکلینیک:** شمارش کامل سلول های خونی (تعداد گلبول های قرمز خون، گلبول های سفید خون و پلاکت ها، میزان هموگلوبین)، آزمون گایاک (بررسی وجود خون پنهان در مدفوع)، آزمون بلع باریم^۱ ، آندوسکوپی فوقانی و نمونه برداری، سی تی اسکن

آزمون ها و روش های مورد استفاده برای مرحله بندی سرطان: بررسی میزان β -HCG و CA125 و CEA در

^۱ Barium Swallow

خون، عکس برداری با اشعه X از قفسه سینه، سونوگرافی اندوسکوپي، سي تی اسکن، لاپاروسکوپي، اسکن PET^۲

درمان:

- جراحی: جراحی رایج‌ترین درمان برای همه مراحل سرطان معده بوده، به صورت برداشت نسبی یا کامل معده انجام می‌شود.

- سایر درمان‌ها: شیمی درمانی، اشعه درمانی، شیمی اشعه درمانی، درمان بیولوژیک^۳

راههای تشخیص و درمان سرطان

معده

• استفاده از حداقل ۵ وعده سبزیجات و میوه های مختلف

در روز

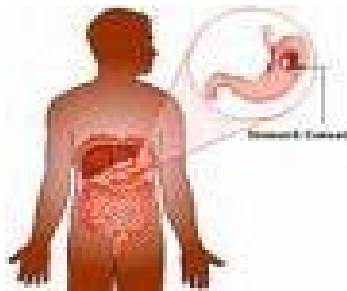

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

اداره سرطان واحد بیماریهای غیر واگیر

پیشگیری:

- حفظ وزن مناسب با انجام فعالیت فیزیکی حداقل سی دقیقه در ۵ روز هفته
- نکشیدن سیگار

• محدودیت مصرف گوشت قرمز یا گوشت‌های فرآوری

شده استفاده از غلات کامل

• عدم مصرف الکل

• محدودیت مصرف غذاهای نمک سود و دودی شده و

فست فودها

^۲ این روش برای پیدا کردن سلول‌های تومور بدخیم در بدن بکار می‌رود. مقدار کمی معیار PET گلوکز رادیونوکلئوتید (ماده قندی) در داخل ورید تزریق می‌شود. اسکنر PET در اطراف بدن می‌چرخد و از جاهایی از بدن که گلوکز در حال استفاده شدن است، تصویر می‌گیرد. سلول‌های تومور بدخیم در تصویر روشن‌تر می‌افتند چرا که این سلول‌ها فعالیت کرده و از گلوکز بیشتری نسبت به سلول طبیعی استفاده می‌کنند. ^۳ روشی است که از سیستم ایمنی بیمار برای مبارزه با سرطان استفاده می‌شود. موادی که در بدن یا در آزمایشگاه ساخته می‌شود برای تحریک و ذخیره سازی دفاع طبیعی بدن علیه سرطان کاربرد دارند. به این روش درمان سرطان، بیوتراپی یا ایمونوتراپی هم گفته می‌شود.

